

+
M
PAX

5 november 2023
31^e zondag, jaar A
Mt. 23,1-12

Veelgeliefden,

Alwie zich verheft, zal vernederd en wie zichzelf vernedert, zal verheven worden. Machtige woorden van Jezus. Maar tevens moeilijke woorden.

De juistheid van Jezus' woorden zien we reeds op het puur menselijk niveau. Een bescheiden mens, een zacht en goed mens zal makkelijker andere mensen aantrekken. Daarentegen zullen arrogante en hooghartige mensen anderen eerder afstoten. Vooral iemand die zijn plaats niet kent, op andere neerziet, vanuit de hoogte spreekt, doet en handelt. Dat zijn ook precies de voorbeelden die Jezus geeft.

Maar mogen we niemand meer 'vader' noemen? Moeten hierin sint Francisus navolgen? Hij gaf al zijn goederen terug aan zijn aardse vader, tot zijn kleren toe, zodat hij naakt was en zei: Nu kan ik met recht bidden "Onze Vader die in de hemel zijt". Of die monnik die men kwam melden dat zijn vader gestorven was en verontwaardigd antwoordde: "Dat is een grove leugen want mijn Vader (hij bedoelde de hemelse Vader) is onsterfelijk". Moeten we dan het "eer uw vader en moeder' maar schrappen? Natuurlijk niet.

Wat is dan de bedoeling? Jezus wijst ons in de voorbeelden op de verkeerde houding. Mensen die de leerstoel van Mozes bezetten maar zich schijnheilig gedragen. Mensen die zich leraar, meester, rabbi laten noemen, maar zich niet houden aan de plichten die daaraan verbonden zijn. Zij nemen de verantwoor-delijkheden die bij deze functies horen niet op zich. Jezus waarschuwt ons voor farizeïsme en toont hoe makkelijk wij vervallen tot uiterlijk wetmatig gedrag, zonder ziel, waarbij we God naar onze hand willen zetten maar de naaste afstoten. Elke verantwoordelijkheid draagt het gevaar is zich dat men er zich op laat voorstaan. Men gaat zich hechten aan zijn positie. Vroeg of laat vervalt men dan in wetmatigheid en omgeeft men zich met titels als leraar, meester, vader, om achting af te dwingen. Vandaar Jezus' woorden: *Wie de grootste onder u is, moet uw dienaar zijn.* En we moeten *op aarde niemand "vader" noemen*, tenzij hij verwijst naar de ene *Vader, de hemelse*. Eerlijk gezegd voel ik mij vaak beschaamd dat men mij pater, dat is vader, noemt en mij allerlei deugden en vormen van heiligheid toedicht. Bidt, alstublieft, voor mij en de ander paters van onze gemeenschap dat wij enigszins mogen beantwoorden aan deze titel en er ons nooit op mogen voorstaan.

We zouden kunnen zeggen dat de nederigheid die Jezus van ons vraagt erin bestaat dat we onze juiste plaats in de schepping kennen. Welke plaats nemen wij als mens in? De psalmist geeft dit voortreffelijk weer: *Als*

ik uw hemel zie - uwer vingers werk, maan en sterren die Gij daar stelde, wat is dan de mens dat Gij acht op hem slaat, het mensenkind dat Gij hem aanziet? Dat is onze nederige plaats in de heerlijkheid van de totale schepping. Maar de psalmist vervolgt: *En nochtans gaaft Ge hem een haast goddelijke staat; met waardigheid hebt Gij, met schoonheid gekroond die Gij heerser maakt over het werk uwer handen. Want alles hebt Gij aan zijn voeten gelegd.* (Psalm 8,4-7) Dat is onze grootheid. De diepste wortel van de nederigheid is tevens onze grootheid. Vanuit het besef van onze kleinheid kunnen we die grootse taak vervullen om te heersen over Gods schepping; niet door te overheersen maar door te dienen. Daarbij heeft iedereen zijn eigen taak en functie in die wonderlijke ordening van Gods heerlijkheid. We zijn klein als schepsel, maar kunnen groot zijn door correct met God en de medemensen om te gaan. Want wie zich bewust is van zijn kleinheid die hem groot maakt, zal mild zijn in zijn omgang met anderen. Hij kan zijn eigen inzichten en opvattingen makkelijk relativeren en zal niet vlug in fanatisme en onverdraagzaamheid vervallen.

Jezus gaf ons zelf een voorbeeld van belangeloze en nederige dienst. Hij zei: *Leer van Mij, Ik ben zachtmoedig en nederig an hart.* (Mt. 11,29) Zonder opvallend vertoon en ijdelheid zal de christen een nederige dienaar mogen zijn van zijn broeders, of hij nu rabbi of meester, vader of leraar is, paus of bisschop, priester, monnik of gewone gelovige. *Leer van Mij, Ik ben zachtmoedig en nederig an hart.*